



A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának

h a t á r o z a t a

Az ügy száma: Köf.5033/2016/3.

A tanács tagjai: Dr. Kozma György, a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró

Az indítványozó: Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Az érintett önkormányzat: Páty Község Önkormányzata

(Páty, Kossuth L. u. 83.)

Az ügy tárgya: telekadó rendelet törvényességi felülvizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria

- megállapítja, hogy Páty Község Önkormányzata Képviselő-testületének a telekadókról szóló 27/2005. (IX. 16.) számú önkormányzati rendeletének 7. §-a a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.28.183/2015. számú perében törvénytörő volt, ezért az e perben nem alkalmazható;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

[1] Az adózó 1456/1795 hányadú tulajdonában állt a Páty, 2818 helyrajzi szám alatti, kivett közút megnevezésű telek, amely az adózó és az érintett önkormányzat között 2015. február 10-én létrejött térítésmentes ügylet eredményeként az önkormányzat tulajdonába került. A felek a szerződésben a telek forgalmi értékét 200,- forint/m², összességében 291.200 forintban rögzítették.

[2] A helyi adóhatóság – az illetékes kormányhivatal, mint másodfokú közigazgatási szerv helybenhagyó határozata mellett – a 2013-2014 adóévek tekintetében 436.800 forint adóhiánynak minősülő telekadó különbözetet állapított meg az adózó terhére. Az adózó

perben kérte felülvizsgálni az adóhatósági határozatot. Keresetében állította, hogy a határozat alapját képező Páty Község Önkormányzat Képviselő-testületének 27/2005. (IX. 16.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 7. §-ában megállapított 150,- forint/m²/év adómérték a perrel érintett telek esetében nem áll arányban az adótárgy értékével.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

[3] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) a per tárgyalásának felfüggesztése mellett indítványozta az Ör. 7. §-a törvényellenességének megállapítását és perbeli alkalmazhatóságának kizárását. Az indítványában foglaltak értelmében az Ör. 7. §-a ellentétes a Helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Helyi adó tv.) 6. § c) pontjában foglaltakkal, mivel a telekadó mértékeként meghatározott 150,- forint/m²/év a perbeli adótárgy értékéhez viszonyítottan aránytalan adóterhet jelent az adózó számára.

[4] Az érintett önkormányzat, a részére a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 52. §-a alapján megküldött indítványra nem terjesztett elő állásfoglalást.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

[5] Az indítvány megalapozott.

[6] Az önkormányzat a támadott Ör.-t az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére visszavezethető, a Helyi adó tv. rendelkezései alapján végrehajtó jellegű jogalkotói jogkörében alkotta meg. Ezért az Ör. nem lehet ellentétes – egyéb jogszabályi rendelkezések mellett – a Helyi adó tv. szabályozásával sem.

[7] Figyelemmel a Bszi. 48. § (3) bekezdésére („... egyedi ügy elbírálása során önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia ...”), a Kúria bírói kezdeményezés esetén annak az önkormányzati rendeleti rendelkezésnek a törvényességi vizsgálatát végzi el, amely a perben alkalmazandó jogszabálynak minősül. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az adóhatóság az adózót a 2013., 2014. adóévekre kötelezte telekadó megfizetésére. A bíróság által vitatott adómértéket az Ör. 7. § állapította meg, és az a marasztalás teljes időszakában változatlan volt.

[8] Mindezek előrebocsátása után a Kúria döntését az alábbi indokokra alapozta:

A Helyi adó tv. 6. § c) pontja értelmében „[a]z önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy: (...) az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan – az e törvényben meghatározott felső határokra, illetőleg a 16. § a) pontjában, a 22. § a) pontjában, a 26. §-ában, a 33. §-ának a) pontjában meghatározott felső határoknak 2005. évre a KSH által 2003. évre vonatkozóan közzétett fogyasztói árszínvonal-változással, 2006. évtől pedig a 2003. évre és az adóévet megelőző második évig eltelt évek fogyasztói árszínvonal változásai szorzatával növelt összegére (a felső határ és a felső határ növelt összege együtt:

adómaximum) figyelemmel – megállapítsa (...)”. A valorizált mértékmaximum a Helyi adó tv. 17. §-a szerinti 200 forint/m²/év értékállóságát célozza.

[9] A Helyi adó tv. 6. § c) és d) – pontjai az Alaptörvény XV. és XXX. cikkei szerinti, az adózók közötti egyenlőség elvét és a teherbíró képességhez kötött adókötelezettség követelményét közvetítik a vagyoni típusú helyi adó fizetési kötelezettségre vonatkozó szabályok megalkotásakor. A vagyoni típusú helyi adók esetében az adókötelezettség alapját a vagyontárgy és annak értéke jelenti. Az adó mértékének vizsgálatakor az adókötelezettség akkor minősül arányosnak – tesz eleget az Alaptörvény egyenlőségi és teherbíró képességhez kötöttség követelményének –, amennyiben az nem oldódik el számottevően az adóztatott vagyon értékétől.

[10] Az önkormányzat végrehajtási jellegű jogszabályban, az absztrakció meghatározott szintjén alkotja meg a helyi adófizetés kötelezettségének szabályait. A Helyi adó tv. 6. § c) pontja alapján a települési önkormányzatnak az adózók teherbíró képességére, a helyi sajátosságokra és az önkormányzat gazdasági érdekeinek részeként az önkormányzat gazdálkodási követelményeire is figyelemmel kell lennie. Ezért az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.

[11] A Kúria eddigi gyakorlatában – a konkrét ügy tényállását szem előtt tartva – vizsgálta azt, hogy az érintett önkormányzat elvégezte-e a szabályozás kialakításakor azt az értékelő tevékenységet, amelyet az Alaptörvény közvetítő szabálya, a Helyi adó tv. 6. § c) pontja és egyéb rendelkezései róttak rá. A Köf.5081/2012. számon elbírált „zalaszentiváni-ügyben” avagy a Köf. 5020/2015. számú, „lipóti-ügyben” a korlátozott bizonyítási lehetőséget kínáló normakontroll eljárás keretei között is egyértelmű telekértékre tekintettel (pl. rendelkezésre állt a telek aktuális adásvételi szerződése) a Kúria az adómérték aránytalanságát aggály nélkül megállapíthatta.

[12] A Bíróság indítványát arra alapította, hogy az Ör. 7. §-ában megállapított adómérték – figyelemmel az önkormányzat és az adózó között 2014. végén megkötött ajándékozási szerződésre is – nem áll arányban az adóztatott vagyontárgy értékével.

[13] A Kúria ebben az esetben is hangsúlyozza azt, hogy a bármely telekre kiterjedő, négyzetméterben megállapított, tételes adó miatt az önkormányzatokat fokozottan terheli az adómérték meghatározásakor a mérlegelés kötelezettsége.

[14] Az eldöntésre váró ügyben nem volt kétséges a telek értéke, mivel azt az adózó az Ör.-t megalkotó önkormányzattal együttesen határozta meg a közöttük létrejött ajándékozási szerződésben. A Kúria jelen normakontroll eljárásának nem tárgya a felek közötti szerződés értelmezése, a felek szerződés-kötéskori akaratának vizsgálata. A telek értékét rögzítő szerződéses rendelkezés „a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint” [Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, 6:8. § (1) bekezdés, utolsó fordulata] azonban egyértelmű (lásd az ajándékozási szerződés 4. pontját). Különös tekintettel az Alaptörvény XXX. és XV. cikkére, nincs olyan indok, amelyre tekintettel figyelmen kívül lehetne hagyni a

vagyontárgy önkormányzat által elfogadott szerződéses értékét a vagyoni típusú telekadó mértékének megállapításánál és kivetésénél.

[15] Az önkormányzat a Helyi adó tv. 21. § a) pontja szerint tételes adó bevezetése mellett döntött, a mértéket a 22. § a) pontja alapján határozta meg. Eszerint az Ör. 7. §-a értelmében „[a]z adó évi mértéke 150,- Ft/m²/év”. A telek – és így az adózó – nem tartozik az Ör. mentességeket szabályozó 4. §-ának hatálya alá sem. Összevetve a telek értékét az Ör. szerinti adómértékkel megállapítható, hogy a kivetett éves telekadó lényegében megegyezik a telek szerződés szerinti értékével, ezért az a Helyi adó tv. 6. § c) pontjába ütközően, súlyosan aránytalan volt.

A döntés elvi tartalma

[16] *Törvénysértő a telekadó mértéke – és ezért a perben nem alkalmazható – akkor, ha az a perbeli adótárgy értékéhez viszonyítottan aránytalan.*

Alkalmazott jogszabályok

[17] 1990. évi C. törvény 6. § c) pont, 22. § a) pont

Záró rész

[18] A Kúria a jelen határozat [15] pontban megállapított törvénysértés jogkövetkezményeit a Köf.5038/2015. határozatában (legutóbb: Köf.5009/2016.), foglalt érvelésnek megfelelően, a perbeli esetre korlátozottan vonta le.

[19] A Bszi. 52. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított törvénysértés esetére a Kúria a Bszi. 56. § (5) bekezdése szerinti jogkövetkezményt az alábbiak szerint alkalmazta:

[20] Az 56. § (5) bekezdése értelmében „[h]a az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói kezdeményezés alapján kerül sor, az önkormányzati rendelet megsemmisített, illetve más jogszabályba ütközőnek ítélt rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben”.

[21] A Bszi. 56. § (3) bekezdése „a jogbiztonság vagy a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok különösen fontos érdeke” alapján felhatalmazza a Kúriát arra, hogy a megállapított törvénysértés jogkövetkezményeit az eset egyedi körülményeihez igazítsa.

[22] A jelen eljárásban a Kúria megállapította, hogy az Ör. 7. §-a azért törvénysértő, mert az a konkrét perben aránytalannak bizonyult az adótárgy értékéhez viszonyítottan. Ezért – az önkormányzat saját forrásainak védelem érdekében – a jogkövetkezményt a jogi absztrakció

szintjén megalkotott norma védelme mellett az egyedi esetben megállapított törvénysértéséhez kellett igazítani. A Kúria a Bszi. rendelkezéseire figyelemmel a törvénysértést megállapította ugyan, de nem semmisítette meg a vizsgált rendelkezést. A törvénysértés jogkövetkezményeit csak az egyedi eset körülményeihez igazítva vonta le.

[23] A Kúria határozata a Bszi. 56. § (4) bekezdése alapján nem érinti a törvénysértés megállapítását megelőzően létrejött jogviszonyokat, de nem terjed ki „valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyre” sem.

[24] A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárta ki.

Budapest, 2016. november 8.

**Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő